

METODOLOGIE

referitoare la activitatea de supraveghere prin acțiuni de inspecție tehnică pentru AGREGATE MINERALE utilizate în domeniul feroviar, al transportului cu metroul, metroul ușor, monorai și al transportului urban, suburban și regional pe șine, pe linii ferate industriale și pe căile ferate cu caracter de patrimoniu, de muzeu sau turistic,

Activitatea de supraveghere prin inspecție tehnică pentru agregate minerale se efectuează în timpul realizării unui produs/serviciu, urmărind modul de realizare al acestuia conform documentațiilor tehnice de referință, inclusiv verificarea menținerii în parametri tehnici din documentația aferentă acordării agrementului tehnic și /sau omologării tehnice.

Prezenta metodologie se aplică operatorilor economici deținători de balastiere/cariere de agregate minerale naturale (balast, anrocamente pentru protejarea taluzurilor, piatră spartă etc.), precum și operatorilor economici care realizează procesarea agregatelor naturale utilizate la realizarea substratului căii (PSS) și/sau comercializarea acestora, utilizate în domeniul feroviar, al transportului cu metroul, metroul ușor, monorai și al transportului urban, suburban și regional pe șine, pe linii ferate industriale și pe căile ferate cu caracter de patrimoniu, de muzeu sau turistic.

Cap. 1 Generalități

Art. 1 (1) În sensul prezentei metodologii, sunt considerate agregate minerale naturale, următoarele:

- I. Agregate minerale naturale destinate infrastructurii de transport în domeniile definite în Art 1(1) al OG 16 din 2024 -***
- II. Agregate minerale procesate pentru realizarea substratului căii (PSS)***
- III. Agregate minerale pentru realizarea suprastructurii căii (extragerea și prelucrarea pietrei sparte)***

Art. 2 (1) *Agregate minerale naturale destinate infrastructurii de transport în domeniile stabilite prin OG 16 din 2024, sunt materiale granulare utilizate în lucrările de construcții. Agregatele pot fi naturale, artificiale sau reciclate.*

(2) *Agregatele naturale* sunt agregate de origine minerală care nu au suferit decât transformări mecanice.

(3) *Agregatele artificiale* sunt agregate de origine minerală rezultate printr-un proces industrial care a suferit transformări termice sau de altă natură.

(4) *Agregatele reciclate* sunt agregate rezultate prin transformarea unui material folosit anterior în lucrările de construcții.

(5) Sortimente de agregate minerale naturale utilizate:

1. Balast 0-63 mm, conform SR EN 13242+A1 ;
2. Agregate pentru anrocamente, conform SR EN 13383-1

3. Alte sorturi dedicate, în funcție de cerințele clientului (proiect și caiet sarcini), conform SR EN 13242+A1

Art. 3 (1) *Agregatele procesate pentru realizarea substratului căii (PSS)* sunt amestecuri obținute prin procesarea agregatelor de balastieră și, după caz, a pietrei sparte reciclate din cale sau piatră spartă nouă din carieră, în două sortimente:

1. Amestec PSS tip KG1, sort 0-32 mm (mixturi de agregate puțin permeabile);
2. Amestec PSS tip KG2, sort 0-45 mm (mixturi de agregate permeabile).

(2) Amestecul de piatră spartă și agregate naturale trebuie să îndeplinească caracteristicile geometrice, fizice și mecanice ale amestecurilor KG1 și KG2, care sunt stabilite în funcție de prevederile proiectului/caietului de sarcini pentru fiecare lucrare .

Art. 4 (1) *Agregate minerale pentru realizarea suprastructurii căii (extragerea și prelucrarea pietrei sparte)* sunt materiale granulare utilizate în lucrările de construcții. Agregatele pot fi naturale, artificiale sau reciclate.

(2) *Balastul de cale ferată (piatră spartă)* este agregatul la care 100% din suprafața particulelor poate fi descrisă ca fiind sfărâmată în întregime în procesul tehnologic de prelucrare,

(3) *Balastul natural de cale ferată* este balastul de cale ferată de origine minerală, obținut exclusiv prin prelucrare mecanică.

(4) *Balastul prelucrat de cale ferată* este balastul de cale ferată de origine minerală, rezultat dintr-un proces industrial care implică modificări termice sau alte modificări.

(5) *Balastul reciclat de cale ferată* este balastul de cale ferată rezultat prin prelucrarea unui balast utilizat anterior.

Cap. 2 Domeniul de aplicare

Art.5 (1) Agregatele minerale menționate la art. 2 sunt destinate utilizării la următoarele tipuri de lucrări, în conformitate cu standardele în vigoare:

1. Lucrări de realizare a terasamentului;
2. Lucrări de realizare a umpluturilor, taluzurilor și rambleurilor artificiale;
3. Lucrări de realizare a drenurilor;
4. Lucrări de protejare a terasamentelor de cale ferată, malurilor și cursurilor de apă din vecinătate, inclusiv realizarea zidurilor de gabioane, precum și a lucrărilor de artă feroviară cu caracter hidrotehnic care necesită agregate;
5. Alte lucrări de infrastructură care necesită agregate grosiere.

Art. 6 (1) Agregatele procesate pentru realizarea substratului căii (PSS) sunt amestecurile de agregate minerale destinate realizării substratului căii - PSS în cadrul lucrărilor de construire, reabilitare, consolidare și reparare capitală a liniilor de cale ferată.

Art. 7 (1) Agregatele minerale pentru realizarea suprastructurii căii obținute prin extragere și prelucrare (piatra spartă) sunt destinate balastării căilor de rulare din cadrul infrastructurii de transport în domeniile stabilite la Art 1(1) al OG 16/2024

Cap. 3 Cerințe de livrare

Art. 8 (1) Agregatele minerale menționate la art. 2, art. 3 și art. 4, se livrează de către operatorii economici cu respectarea următoarelor obligații:

- a) să dețină autorizație de furnizor și agrement tehnic /certificat de omologare tehnică în conformitate cu prevederile O.M.T. nr. 290/2000 și / sau OMTI 934/2023, documente valabile la data livrării;
- b) să emită Declarație de performanță și marcaj CE pentru sortimentul de agregate, în baza unui Certificat de Conformitate a Controlului Producției în Fabrică acordat de un Organism Notificat în acord cu HG 668/2017 (regulamentul UE nr. 305/2011);
- c) să dețină specificație tehnică în termen de valabilitate, avizată de beneficiar și AFER.

Cap. 4 Încercări și verificări (categoriile de încercări și criteriile de admisibilitate)

Art. 9 (1) Agregatele minerale se supun la următoarele verificări și încercări pentru controlul calității:

- încercări și verificări inițiale de tip;
- încercări și verificări de control al producției (periodice);
- încercări și verificări pentru agrementare/omologare tehnică;
- încercări și verificări de lot (controlul producției în fabrică).

Art. 10 (1) *Încercările și verificările inițiale de tip* se execută pentru definirea valorilor caracteristicilor declarate cu privire la produs, în vederea certificării conformității pentru fiecare categorie de agregate, în raport cu cerințele specificate în standardele aferente. Încercările inițiale de tip se realizează de către laboratorul AFER. Încercările inițiale de tip se realizează și atunci când este utilizată o nouă sursă de agregate/zăcământ sau când există o modificare majoră în natura materiei prime sau a condițiilor de prelucrare, care pot afecta sau modifica proprietățile agregatelor.

Art. 11 (1) *Încercările și verificările de control al producției (periodice)* se realizează periodic cu frecvența specificată, în funcție de categoria de agregate, lotul de fabricație și perioada de producție. De regulă, încercările și verificările periodice sunt identice cu cele în vederea agrementării/omologării tehnice. Acestea se realizează numai de către laboratorul AFER, prelevarea probelor se face de o comisie alcătuită din reprezentanți ai AFER și producător. Pentru piatră spartă, încercările periodice se efectuează la intervale de 2-2,5 ani, în scopul verificării conformității cu tipul.

Art. 12 (1) *Încercările și verificările pentru agrementare/omologare tehnică* se execută pentru determinarea îndeplinirii cerințelor de calitate declarate în specificația tehnică, pe agregate obținute din sursele de agregate (balastieră/carieră) declarate. Acestea se efectuează de fiecare dată când se schimbă sursa de agregate declarată, când se exploatează o nouă sursă sau când există o modificare majoră în natura materiei prime sau a condițiilor de prelucrare care pot afecta sau modifica proprietățile declarate inițial. Încercările și verificările pentru agrementare/omologare tehnică sunt executate de către laboratorul AFER.

Art. 13 (1) *Încercări și verificări de lot* (controlul producției în fabrică) Lotul este reprezentat de producția pe o perioadă de timp declarată pentru fiecare sortiment, conform prevederilor din standardele aplicabile și specificației tehnice în vigoare. Încercările și verificările de lot se efectuează într-un laborator autorizat AFER conform prevederilor O.M.T. nr. 410/1999.

(2) Pentru agregatele minerale naturale (balast, anrocamente pentru protejarea taluzurilor etc.), încercările și verificările de lot se efectuează pentru fiecare lot de 5.000 mc sau de mărimea stabilită cu

beneficiarul și constau, în principal, în determinarea următoarelor caracteristici: granulozitate, forma granulelor (indice de formă), procent de particule sparte și conținut de părți fine.

(3) Pentru amestecul PSS destinat substratului căii, încercările și verificările de lot se efectuează la fiecare 2500 mc de amestec PSS procesat sau la mărimea lotului stabilită cu beneficiarul și constau în determinarea următoarelor caracteristici: granulometrie, conținut de părți fine, diametru echivalent, conținut de materii organice (%), coeficient de neuniformitate (Un) și conținut de granule sparte.

(4) Pentru piatra spartă utilizată la balastarea liniilor de cale ferată, încercările de lot se efectuează pe loturi de maxim 2500 t din același sortiment de piatră spartă și constau în determinarea următoarelor caracteristici: caracteristici petrografice - mineralogice, granulozitate, conținutul de particule fine, forma granulelor și lungimea particulelor.

Art. 14 (1) Agregatele minerale sunt considerate conforme dacă în urma încercărilor și verificărilor pentru agrementare/omologare tehnică corespund tuturor cerințelor calitative menționate anterior. Dacă cel puțin o caracteristică este necorespunzătoare, încercarea/verificarea se repetă pe o probă nouă din același esantion prelevat. Dacă după repetare rezultatul este necorespunzător esantionul de probe se respinge. Societatea poate solicita repetarea tuturor verificărilor și încercărilor pe un nou esantion. Dacă la repetarea încercărilor și verificărilor pe noul esantion se obține cel puțin o caracteristică necorespunzătoare, produsul se declară neconform.

Art. 15 (1) Dacă la încercările și verificările de lot se obține cel puțin o caracteristică necorespunzătoare, încercarea/verificarea în speță se repetă pe o probă nouă din același esantion prelevat. Dacă și după repetare se obține un rezultat necorespunzător, lotul se declară neconform, se oprește procesarea și se dispun măsuri corective pentru obținerea cerințelor calitative. Loturile de agregate minerale neconforme pot fi reprocesate pentru alte utilizări.

Cap. 5 Depozitare, livrare și transport

Art. 16 (1) Agregatele minerale se depozitează în padocuri sau pe platforme amenajate, în balastieră sau în locurile amenajate de depozitare ale beneficiarului (pe șantier).

(2) Depozitarea se face astfel încât să se evite amestecarea accidentală cu alte categorii de agregate sau materiale sau contaminarea cu material vegetal, argilă, praf etc.

(3) Termenul optim de depozitare este de 10-15 zile de la constituirea depozitului, în funcție de condițiile concrete de depozitare.

(4) Fiecare lot livrat este însoțit de Declarația CE de performanță și buletinul emis de laborator pentru încercările de lot (original sau copie).

(5) Transportul se face cu mijloace auto adecvate, cu benele curate, fără resturi de alte materiale sau hidrocarburi.

(6) Încărcarea se face astfel încât să nu se producă contaminarea cu material vegetal. Încărcarea în benele auto se face de la înălțimea minimă posibilă de vărsare a materialului, pentru a evita segregarea și cu materialul umezit pentru a evita pierderea de material parte fină.

Cap. 6 Documente de însoțire. Garanții

Art. 17 (1) În situația produselor minerale neconforme se vor aplica prevederile Ordinului M.T. nr. 490/2000 privind tratarea produselor feroviare în termen de garanție, dacă părțile nu convin de comun acord asupra modului de remediere prin contractul încheiat.

(2) Atunci când agregatele sunt depozitate pe perioade lungi de timp, se impune înainte de utilizare, verificarea în laborator a caracteristicilor acestora.

(3) Documentele care se întocmesc și se predau beneficiarului sunt stabilite în contractul între părți. Se predau beneficiarului următoarele documente:

- Declarația CE de performanță;
- Certificatul de Conformitate a Controlului Producției în Fabrică acordat de un organism notificat
- Documentele care conțin rezultatele încercărilor de lot emise de un laborator autorizat AFER;
- Alte documente: aviz de expeditie, bon de cântar etc.

Cap. 7 Metode de verificare și control în cadrul activității de supraveghere prin inspecție tehnică

Art. 18 (1) În cadrul activității de inspecție tehnică și supraveghere prin inspecție tehnică, se vor urmări următoarele aspecte:

- ținerea sub control a procesului tehnologic pentru realizarea produsului/serviciului supus supravegherii prin inspecție tehnică prin proceduri interne, personal, echipamente și utilaje specializate;
- asigurarea trasabilității documentelor privind efectuarea încercărilor și verificărilor, a controlul calității și a documentelor de recepție și livrare:

- verificarea, prin sondaj, a următoarelor documente:

- declarații de performanță;
- buletine teste și verificări;
- modul de asigurarea a mentenanței utilajelor folosite în procesul tehnologic;
- documente de livrare și marcaje de conformitate;
- marcarea, conservare și transport.

- verificarea modului de respectare a cerințelor care au stat la baza acordărilor autorizațiilor și documentelor emise de AFER pentru domeniul certificat.

(2) Verificările menționate la alin. (1) se efectuează, prin sondaj, nu sunt limitative și pot fi extinse în funcție de constatări.

(3) Dacă se impune, inspectorul tehnic poate solicita, efectuarea de teste și verificări suplimentare în laboratoarele acreditate AFER/laboratoarele proprii AFER.

(4) Activitatea de supraveghere prin inspecție tehnică pentru agregate minerale, se efectuează în conformitate cu contractul de prestări servicii inspecție tehnică încheiat între AFER și operatorul economic, în conformitate cu prevederile OG 16/2024, OMTI 875/2023 și OMTI 877/2023.

(5) Operatorii economici au obligația:

- să permită accesul inspectorilor tehnici AFER, în conformitate cu legislația în vigoare;
- să pună la dispoziția inspectorilor tehnici toate documentele și informațiile solicitate necesare efectuării supravegherii prin inspecție tehnică;

- să întocmească și să transmită procesul verbal lunar pentru activitatea efectuată și supusă inspecției tehnice, conform contractului privind supravegherea prin inspecție tehnică și să asigure, la cerere, copii conforme cu originalul ale documentelor relevante cum ar fi, dar nelimitat la:

- declarația CE de performanță;

- certificatul de conformitate a controlului producției în fabrică acordat de un organism notificat;
- documentele care conțin rezultatele încercărilor de lot emise de un laborator autorizat AFER;
- certificări / agremente emise de AFER, inclusiv pentru laboratoare;
- aviz de expediție, bon de cântar, facturi etc.

(6). - Modul de organizare al AFER pentru desfășurarea activităților specifice, precum și modul de asigurare a înregistrărilor și evidențelor aferente activităților se realizează conform procedurilor interne. Responsabilitatea legală pentru calitatea produselor/serviciilor realizate sub supraveghere prin acțiuni de inspecție tehnică revine în totalitate operatorului economic și nu poate fi substituită în nici un caz cu responsabilitatea inspectorilor tehnici AFER.

Prezenta Metodologie se aprobă prin Decizie a Directorului General al Autorității Feroviare Române – AFER.

Data versiunii publicate: 08.08.2024 2024